

Edinost

Glasiloo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša

za vae leto 24 K. pol leta 12 K. 3 nesece 6 K. — Na naročbe brez dopolane naročnine se uprava ne ozira. Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.

Poslno-branilnični račun št. 841.652.

TELEFON štov. 1157.

Kraljevina Hrvatska.

(Priobčil v „Parlamentarju“ NIKOLA KARLIČ)

Čeprav so čete Jelačićeve rešile državo Habsburžanov pred propadom, v zahvalo za to jim je bil absolutizem. Še le s cesarskim diplomom od dne 20. oktobra 1860. je bila napovedana ustavna era.

Konferenca pri banu Šokceviću je uvela neko vrst ustave v Hrvatski in na nje prošnjo je bil ustanovljen na Dunaju dverni oddelek (prej diskasterij, pozneje dvorna kancelarija) kakor posredovalec med krono in Hrvatsko, ker so bili z letom 1848. prekinjeni vsi stiki med Hrvatsko in Ogrsko. Na prošnjo konference je bil tudi na podlagi volilnega reda od leta 1848. dne 13. aprila 1861. sklican hrvatski sabor, dočim se je ogrski deželni zbor sešel nekoliko dni poprej.

V hrvatskem saboru, 1861. sta si stali zopet nasproti ljudska stranka, nositeljica ilirskih idej pod Strossmayerjem, in za nekoliko časa izginila, a sedaj vzdramivša se stranka madjaronov. Neznatno številce (5 zastopnikov) je imela tedaj še le nastopila stranka prava pod Kvaternikom. Strassmayerjeva stranka je bila najbolj močna.

Razmerje do Ogrske, ki je bilo od leta 1848. prekinjeno, je formulirala ljudska stranka natančno in izrazito § 42, ki je obseval predpogoje, na podlagi katerih bi [mogla] Hrvatska zapričeti pogajanja z Ogrsko, namreč na podlagi paritete (jednakosti), pripoznanja integritete (nedotakljivosti) in državne samostojnosti Hrvatske od strani Ogrske.

Na sploh je hrvatski sabor od leta 1861. zastopal isti nazor kakor oni od leta 1848, kar je bilo čisto naravno, ako pomislimo, da Strossmayerjeva stranka ni zastopala nič drugega, nego nadaljevanje ilirizma.

Cesarski reskript od 8. novembra 1861. je pripoznal, da je Dalmacija sestaven del kraljevine Hrvatske, s čemer je dana najviša sankcija o tej državnopravni točki.

Schmerlingov zistem, ki je v nasprotstvu s cesarskim oktoberskim diplomom skušal izvesti centralizacijo, je našel pristašev tudi v Hrvatski in je porodil takozvano „samostalno stranko“, ki jej je bil program: oktoberski diplom in zastopstvo Hrvatske v dunajskem državnem zboru. Proti tej „dunajski stranki“ so nastopili kakor fuzija vsi nasprotniki dunajske politike in tako je v l. 1865. nastala momentanna fuzija ljudske in madjaronske stranke.

Tako so bile v letu 1865. zastopane v saboru vse tri stranke: ljudska stranka je bila sicer najmočnejša, ali ni imela absolutne večine za seboj. Po Kvaterniku ustanovljena stranka prava je štela zopet le pet glasov.

Na adresu sabora od l. 1866. je prišel cesarski reskript od 17. februarja 1866, ki bi pozival sabor, naj izvoli odbor, ki se bo

imel pogajati z enakim ogrskim odborom toliko o razmerju med Hrvatsko in Ogrsko, kolikor tudi o razmerju do ostale monarhije. Hrvatski odbor, v katerem sta se slavno odlikovala Josip Juraj Strossmayer in Fran Rački, je stal strogo na stališču § 42 od leta 1861. Madjari pa, ki so bili s početka mehki, so postajali vedno objestnejši, ker so že slutili v zraku vojno s Prusijo, in tako ni prišlo do sporazumljenja. Strossmayer se je povrnul, ne da bi kaj opravil.

Nesrečna vojna leta 1866. je bila mati duvalizma od leta 1367. Ko se je hrvatski sabor zopet sešel dne 1. maja 1867, je bila situacija spremenjena. Strossmayer, ta dobri duh Hrvatske, je manjkal, ker je v Parizu živel v prognanstvu. Ali tudi v tem saboru je bila ljudska stranka premočna. Trebalo je „od zgoraj doli“ spremeniti situacijo. „Dunajska stranka“, ni obstojala več, ker je z duvalizmom izgubila vsaki smisel ekzistence. Sabor so poslali domov, ban baron Šokcević je bil odslovljen in kakor namestnik (locumtenens) v bankskem dostojanstvu je bil imenovan prosluli madjaron Levin Rauch. Po njegovem oktroiranem volilnem redu je prišlo le 15 zastopnikov ljudske stranke v sabor, vsi drugi so bili madjaroni. Ta sabor madjaronov se je pogajal z Madjari in delo njegovo je **dogodba od leta 1868 med Hrvatsko in Ogrsko**. Čeprav ta dogodba ne stavlja Hrvatsko v neposredno vrsto s „partes adnesae“ (Sedmo-grajsko), ker leži v nje okvirju precej široka avtonomija, pa je na drugi strani vendar daleč od tega, da bi odgovarjala vsem legitimnim in zgodovinskim pravicam Hrvatske. Ta nagodba ne obseza najvažnejše točke o državni samostojnosti, namreč financijelne samostojnosti in tako je Hrvatska izročena na milost in nemilost izmозgovanju od strani „dezele posestrime“.

Potlačena ljudska stranka pa se je vzlic temu dalje srčno borila proti samovlastnosti vladajočih madjaronov. Matija Mrazović v Zagrebu je razkril nekatere umazane afere Rauehove in ta je moral iti. Volitve, ki so se vršile potem pod Kolomanom Bedekovićem, so bile triumf ljudske stranke. A ker ta ni mogla zanikati obstoječe in že izvršene nagodbe, je zahtevala temeljito revizijo iste. Ukljub šikaniranjem sabora, ki je bil petkrat sklican in zopet poslan domov, in ukljub novim volitvam pod Vukanovićem, je zmagala vendar zopet ljudska stranka, ki so se jej pridružili tudi Srbi (1872). Ko je madjarska vlada uvidela, da s takim razganjanjem sabora ni možno oslabiti ljudske stranke, izmislila si je novo sredstvo, ustvarivši takozvani „centrum“. Poklicali so namreč v sabor vse možne hrvatske aristokrate, ki so imeli pravo glasovanja, in ki so odtujeni svojem u n a r o d u živeli po vseh božjih deželah, da bi žnjimi paralizirali narodne moči. Okolo

teh raznarodenih aristokratov se je zbral del madjaronov in del ljudske stranke in — centrum je bil gotov. Naloga mu je bila, da nagodbo, ki se je mnogo kršila, revidira. V letu 1872. je bila izvršena prva revizija nagodbe.

Na tej so sodelovali posebno Jovan Živković, Ivan Mažuranić, Rački in Strossmayer, ki pa se je še pravočasno umaknil, ker ni mogel pritrditi madjarskim predlogom in ker so bili njegovi madjaronski kolegi premehki v obrambi pravic domovine. Po reviziji je postal člen ljudske stranke Mažuranić ban, Srb Jovan Živković pa načelnik oddelka za notranje stvari. Tako sta bili obe krili centruma zastopani na vladi.

(Pride še.)

Otvoritev hrvatskega sabora.

Minola sredi je bil dan historične važnosti ne le za narod hrvatski, marveč za vse jugoslovanstvo. Tega dne se je sešel novoizvoljeni hrvatski sabor. To je sabor po dolgih letih, ki ni bil izvoljen pod tiransko roko in ob potokih krvi in morju nesreče. Niso še padli polni žarki svobode na prag Hrvatske, ali najhujši pritisk je odnehal in že je prišlo do izraza voljo naroda na manifestanten način.

Ze pred 10. uro je silna množica naroda napolnila Markov trg. Vsakdo je želel dobiti vstopnico na galerijo, ki je bila natlačena občinstva. Okolu 10. in pol ure so pričeli prihajati v zbornico poslanci: starčevićanski poslanci so imeli vsi medaljo Starčevića. Občinstvo na galeriji je izlasti poslance združene opozicije burno pozdravljalo. Točno ob 11. uri je sekijski načelnik Marjanović pozval najstarejšega člana sabora g. Erazma pl. Barčiča, naj prevzame predsedništvo. Barčič, burno pozdravljen, se je podal na predsedniški stol ter je izjavil, med drugim, da se bo držal strogo parlamentarnih predpisov, da bo nad strankami in da bo povsem nepristranski. Narod, je dejal, pričakuje mnogo od delovanja tega sabora. Mnogo homo morali delati, da izvojujemo popolno zmago suverenni volji naroda. (odobravanje pri večini) v vseh vprašanjih. Najprej mora ta sabor uzakoniti moderne, svobodne institucije, a te so: splošna in enaka volilna pravica, neodvisnost sodstva, uvedenje porote v tiskovnih stvareh, popolna svoboda tiska, sestajanja in združevanja, zakon o imuniteti (splošna pohvala) ter sprememba saborskega poslovnika. Tako postavimo temelj bodočnosti naroda, njegovi neodvisnosti, da se čim prej zedinijo raztrgani deli domovine. (Pohvala.) Bodite osvedočeni, da bo hrvatski narod hvaležen saboru za njegovo delovanje. Poslanec Peršič (Starčevićanec) je izjavil, kakor člen starčevićanske stranke, da sabor ni popolen, ker manjkata poslanca z Reke. — Zapisnikar dr. Lukinić je na to prečital kraljevi reskript, s katerim se odvarja sabor. Potem je predsednik imenoval deputacijo, — na čelu jej

grof Kulmer — ki je odšla po bana Pejačevića ter ga dovedla v zbornico. Ban je na to prečital kraljevi reskript. Med drugim pravi reskript, da je razvoj javnih dogodkov prinesel seboj celo vrsto važnih vprašanj, ki jih je treba urediti zakonitim putem. Tako omejnja reskript volilno reformo, tiskovni zakon, reformo zastarelega občinskega zakona, uravnavo razmer kmetskega stanu, uravnavo izseljevanja, uravnavo plač ljudskih učiteljev, reformo srednjih šol, reformo pravosodja, odvetniškega in notarskega reda in reformo civilnega pravnega postopanja. Ko je ban prečital reskript, je pozval poslance, naj gredo žnjim v župno cerkev sv. Marka, kjer se lo po starem običaju služila slovesna služba božja. Ko so se poslanci zopet povrnili v zbornico, je zapisnikar dr. Lukinić čital po abecednem redu imena poslancev. Poslanci združene opozicije in starčevićanske stranke, izlasti pa občinstvo na galerijah, je spremljalo izročevanje legitimacij ter klicanje pojedinih imen z raznimi vskliki. Pri imenih členov opozicije je zadnelo po dvorani silno odobravanje, pri členih madjaronske stranke je pa nastajal silen krik in ropot, iz katerega se je zamoglo razločevati klice: „Hulja!“, „Lopov!“, „Nitka!“, „Izdajica!“ i. t. d. Galerija ni prizanašala niti zagrebškemu nadškofu dr. Posiloviću. Največi ropot je pa nastal, ko je bilo prečitano ime virilista, bivšega bana grofa Khuen-Hedervarya. Tega prizora ni možno opisati, niti za beležiti klicev, ki so se slišali. Vihar ogerčenja kar ni mogel potisniti, tako da je sam predsednik moral opominjati na mir, sicer da bo moral prekiniti sejo. — Potem se je vršila volitev 5 sekijsk verifikacijskega odseka. Ob 12½ uri opoludne je bila seja zaključena in napovedana seja za danes, v petek.

Dogodki v Rusiji.

Dnevni red državne dume.

Iz Petrograda poročajo: Že v prvi redni seji dume bo vložen predlog za pomiclošenje političnih zločincev in najbrž vsprejet soglasno. Prihodnji teden bo duma razpravljala o narodnem vprašanju. V tej razpravi naj se imeni „Žid“ in „Poljak“ ne imenujeta. Pričakovati je opozicije kakih 50 glasov. Tretji predlog bo agrarno vprašanje. Večina se hoče baje izogniti vsakemu sporu z vlado.

Otvoritev državne dume.

(Brzojavno poročilo.)

Petrograd 10. (Petrogr. brz. agent.) Razporeženje prestolnice kaže že v jutranjih urah, da je napolnil važni zgodovinski trenotek. Hiše so v zastavah, po ulicah je videti živahno gibanje. Šole, banke in uradi so zaprti. Z zvonikov cerkva, v katerih se bo vršila slovesna služba božja, doni praznično zvonjenje. Carska dvojica dospe iz Peterhofa semkaj na carski jahti. Mostovi na keju Neve

PODLISTEK.

Prokletstvo.

Zgodovinski roman Avgusta Šenoa. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. C. — d.

— Tu smo slednjič! je rekel Paviša.

— Hvala Bogu! In čas je bil! Lepo naju vodiš, kume Grga, je vzdahnla stara in se zaustavila, da nalovi sape. Ali sedaj hitro da izvršimo stvar. Ob teh besedah se je Gončinka obrnila proti Prišlinu. Ali — dvorski župan že ni bil več zanjo. Stara se je stresla pogledala in glej — Grga je že stal vrhu stopnjice pri železnih vratih. Starko je zalil pot. Paviša pa je stopil proti stopnjicam.

— Grga! je zakričala Gončinka, kake neumne šale so to! Zakaj si naju prevaril, zakaj nisi prišel sem doli z nama?! Daj, hiti!

— Ha! Ha! Ha! se je zasmejal Prišlin krohotno, dvigaje luč. Čujta, mila gosta! Meni so stopnjice prestrme, zato nisem šel doli. Nu, počakam vaju tu gori! Da, da, vi dva pa si delita blago škofa Ivana do sodnjega dne. Sta-li čula, do sodnjega dne! Lahko noč! Ha! Ha! Ha!

Na to je še enkrat zasijala županova luč, a ob njej se je pokazal njegov obraz, poln roganja in zlobe, ali v hipu je luč izginila vrata so se zaprla ropotom, ključ se je zavrtel v ključavnici — in Gončinka in Paviša sta bila zaprta v podzemski luknji. Starki je začela omahovati glava, tresla se je in stiskala trepalnice neprestano. Paviša, da-si pijan, je poletel po stopnjicah in začel nabijati po vratih in tresti jih. Zastonj. Čvrsto in nepremično so stala v svojih tečajih. Propalica je zaskripal z zobmi.

— Paviša! Paviša! je zahreščala stara, pridi doli, stopi doli! Pridi k meni! Paviša se je spustil po stopnjicah do starke.

— Paviša! Paviša! je kričala pijana čarovnica, tipaje s palico okolo sebe, povej

mi, kje sva! Kam je naju dovel? Kaj je storil Grga? Hm! Hm! Reci! Jaz — jaz — meni se vrti glava.

— Daj, da vidiva! je iztisnil propalica, komaj dihaje, ter je prijel staro za roko.

Šla sta nekoliko korakov dalje. Tu je zazvijala pred njima obokana odprtina. Vstopila sta. Bila sta pijana, ali groza ju je stresla. Pred njima se je odprl širok prostor, od kamena, teman in črn. Na steni so blestele kaplje in se zelenil mah. V ozadju na zidu je bil velik križ, pobarvan z vapnom. A niže doli! Groza! V zidine so bile ukovane debele železne verige, ob zidovih na tleh so ležala človeška okostja razmetane kosti in priprosti prsteni vrči. Rdeči plamen je slabotno prodiral v to strašno jamo, ali se je tem groznejše iztical iz polumraka bele lohanje. Sredi tega prostora sta stala sedaj Paviša in Gončinka. V prvi hip nista rekla nič. Kakor da jima je groza zakopala noge v tla, strah zvezal grlo: lasje so se jima ježili, po žilah ju je stresal mraz, srce toliko da jima je utripalo.

— Kje sva? je zamrmrala stara, prijemši Pavišo za roko. Kje sva? je zakričala besno pritiskaje svoje zobe v njegov laket. On pa je besno sunil staro od sebe in zakričal:

Kje sva? Kje sva? čarovnica prokleta! Pala sva v past samega vraga, da deliva proketo blago. Zločinec je prevaril naju. V jami sva, kjer ni solca, ne meseca, ne vode ne kruha, ne odpusčenja, ne odrešenja; kjer sta samo lakota in žeja, vsled katere ti gori vsa notranjost, dakler se ne zrušiš pod tisti križ, dokler ne postaneš taka-le — na — taka-le!

Pri tem je poskočil Paviša besno, prijel človeško črepinjo in jo pomolil stari pod nos. —

— Starki so se šibila kolena, glava jej je skakala kakor mak v vetru. Pritiskaje prsta na prsta je hotela trgati obleko, klonila na koleno, zavrtela glavo, zinila in zakričala kakor divja zver, da se je potresla vsa jama in kakor da so se stresli od groze vsi zidovi in bela okostja poginolihi ljudij. (Pride še.

so zaprti in promet parnikov na Nevi je ustavljen. Listi pozdravljajo sestanek dume v slavnostnih člankih.

Petrograd 10. Od danes naprej je za stražo pred palačo državne dume določena stotinja vojakov. Kakor poroča list „Naša Žizn“, postavi danes to stotnijo semenovski telesni gardni polk. Predsednik dume zamore v potrebi uporabiti stotnijo za vzpostavljene reda v dumi. Za vse slučaje so danes vsi polki konsignirani v vojašnicah.

Nagovor carjev.

Petrograd 10. Ob 10. uri zjutraj sta dospela semkaj car in carica ter se podala v zimsko palačo. Bližnje mestne dele so zasedle čete v paradni uniformi, promet je pa bil le malo oviran. Pred zimsko palačo so bili postavljeni oddelki več gardnih kavalerijskih polkov. Počeni od 12. ure se je začela polniti velika dvorana sv. Jurja, najprej so prišli v dvorano senatorji, generali, dvor, načelniki diplomatskih zastopstev, člani državne dume in končno poslanci. Bili so v nošah vseh delov države in vseh stanov. Malo pred 2. uro sta prišla car in carica s svojim spremstvom. Pred oltarjem, ki je bil postavljen sredi dvorane, sta car in carica poljubila križ, nakar so metropolit iz Petrograda, Moskve in Kijeva opravili službo božjo. Na to je car stopil na prestolje, dočim so carica, carica-mati, vsi veliki knezi in kneginje zavzeli svoja mesta okoli prestola. Car je z zvonom glasom prečital kratek pozdravni govor, v katerem je izrazil svoje želje za srečo naroda in za uspešno delovanje dume. Na besede carjeve so navzoči odgovorili z viharinimi, dolgotrajajočimi hura-klici. Členi dume so se na to podali v Tavriško palačo na otvorilno sejo dume.

Petrograd 10. (Petrogr. brz. agent.) Car Nikolaj je na zbrane člene državnega sveta in poslance dume imel nastopni nagovor: Od božje previdnosti naložena mi skrb za blagor domovine me je nagnila, da sem pozval izvoljence ljudstva na sodelovanje zakonodajnega dela. Živo vero na bolje bodočnost Rusije pozdravljam v Vas najboljše može, ki sem jih mojim ljubljanim podanikom ukazal izvoliti. Čaka jih težko in zamotano delo. Nadejam se, da jih bo navduševala in družila ljubezen do domovine, jaz pa hočem od mene podeljene naprave neomajano varovati, trdno prepričan, da uporabijo vse svoje moči v požrtvovalni službi za domovino, za pojasnenje potreb ljubljene kmetstva, za prosveto naroda in razvoj njegovega blagostanja, v svesti si, da ni za veličino in blagostanje države potrebna le svoboda, ampak tudi red na pravni podlagi. Naj bi se izpolnile moje vroče želje, da bi videl srečno svoje ljudstvo, da bi svojemu sinu zapustil kakor dedščino trdno, dobro urejeno in prosvetljeno državo. Bog naj blagoslovi predstojanje delovanje državnega sveta in dume in naj bi ta dan pomenjal pomlajenje Rusije in v moralnem obziru preporoditev svojih najboljših moči. Pojte na delo, na katero sem vas pozval in opravičite dostojno zaupanje carja in naroda. Bog pomagaj meni in vam!

Drobne politične vesti.

Romunski prestonaslednik v Sofiji. Romunski prestonaslednik in njega soproga sta došla v Sofijo obiskat kneza Ferdinanda. Oficijozni romunski list „Roumanie“ opaja v nekem svojem uvodnem članku, da ima obisk romunskega prestonaslednika v Sofiji namen utrditi intimne prijateljske zveze med Romunsko in Bolgarsko. Romunska da želi biti v dobrih odnosih s Srbijo, Bolgarijo in Turčijo izlasti pa s to poslednjo. Ta izjava oficijoznega lista je naperjena proti Grški.

Domače vesti.

Izjava. Pred nekoliko dnevi je prišla k meni deputacija volilnega odbora „Del. podp. društva“ ter me zaprosila, naj bi jaz prevzel predsedništvo tega društva. To svojo prošnjo je deputacija podkrepila zadržilom, da ne morejo dobiti predsednika in da je društvo v veliki zadregi. Uvaževaje veliko važnost „Del. podp. društva“ za tržaško Slovenstvo, sem se izjavil končno pripravljen prevzeti predsedništvo. Pozneje pa sem doznal, da se je g. prof. Mandić slednjič izjavil pripravljenim, da prevzame predsedništvo. **S tem odpada razlog, radi katerega sem se bil jaz udal pozivu rečene deputacije!** Prosim torej cenjene ude „Del. podp. društva“ — kakor sem to storil tudi že v seji volilnega odbora — najiskreje, naj ne smatrajo ponudene mi kandidature kakor obvezno in naj ostanejo pri prvem sklepu brez

ozira na mojo osebo. Povdarjam, da podajam to izjavo v soglasju z vodilnimi krogi naše stranke.

M. Cotič.

V. javna in I. tajna seja mestnega sveta. Sinčji se je vršila V. javna in I. tajna seja mestnega sveta. Udeležilo se je seje 44 svetovalcev. Okoličanski svetovalci so bili vsi. Predsedoval je odv. dr. Venezian, a vlado je zastopal vladni svet, Lasciaci. Dnevni red javne seje je sestojal iz 6 točk. O drugi točki: „poročila“, je svetovalec Theodor Mayer govoril o podraženju živil ter predlagal sestavo posebne komisije, ki naj bi proučevala način, kako bi se to zlo — podraženje živil — odpravilo. Ta komisija naj bi sestojala tudi iz oseb, ki ne sede v mestnem svetu. Obširneje poročilo o javni seji pričemo jutri.

V tajni seji so bili imenovani: kancelijskim oficijalom asistent Oreste de Zuccoli, ter asistentoma praktikanta Ezio Zennaro in Carlo Lupetina, z opazko, da je njih imenovanje v veljavi od dne, ko so bili imenovani po občinski delegaciji. Okrajni Zdravnik dr. Vilhelm Fano je bil upokojen. Slednjič je bil č. g. Elio Maddalena imenovan katehetom za ljudske šole na istrski cesti.

Kako odgovarja dr. Tresić! Na resni naš poziv, naj nam dr. Tresić, enkrat vendar odgovori, kako misli o Trstu in Istri, odgovarja g. doktor v daljši notici v reškem „Novem listu“ tako-le:

„Kar se Trsta tiče, jaz, kakor Hrvat, nimam tu, kakor se pravi, voce in capitolu. Slovenci pravijo, da je Trst njihov, e pa — naj si ga vzamejo! Meni se sicer zdi bolj italijanski, in po pravici. Jaz bi tudi Italijanov ne hotel pometati iz Trsta v morje. Ali tudi Nemci pravijo, da je to njihov južni Hamburg! Meni je sicer žal, da nisem kak sredovečni vladar, kakor bi hotela „Edinost“, ter da ne morem iz slovenske solidarnosti darovati Trst bratom Slovencem. Zato mi ne preostaje drugega nego gledati, kako se spopadajo tri velike vojske, Nemci, Italijani in Slovenci, a na čelu jim vojvode dr. Rybář, dr. Slavik, dr. Gregorin — brodogoj bo vodil iz Barkovelj admiral dr. Pretner — in naravno, radi slovenske solidarnosti mi bo v dolžnost — kakor se pravi po nemški — „drukovat“ za brate Slovence! Diven prizor! Z ene strani nam morju italijanska flota uničena od Barkovljanov, s kopnega pa šef nemškega generalnega štaba, Molke ml., po krvavi porazu — polaga sabljo pred drom Rybářem.“

Tako je odgovoril dr. A. Tresić-Pavičić na resni naš poziv. Za danes prepuščamo sodbo o tem najnovejšem produktu Tresićeve — diplomacije vsem onim Hrvatim in Slovencem, ki so si ohranili slovanskega čuta, dobrega ukusa in — politične resnosti.

Češki in hrvatski izgledi. — V svoji številki od minole nedelje so prinesli praški „Narodni listy“ uvoden članek, v katerem britko tožijo radi škodljivega cepljenja naroda češkega na razne stranke. Mej drugim piše glavno mladočeško glasilo: „Ali bi ne bil že čas, da se stori konec tem nesrečnim razmeram? Če bi Čehi bili velik narod z dobro fundirano ekzistenco, ako ne bi bilo razloga bati se za svojo lastno bodočnost, potem bi bil morda opravičen luksuz, ki nam ugaja. Smemo pa-li tako postopati? In bi-li bilo to grozno težko početje, če bi se posteni, kolikor le možno najbolj, možne naroda in vseh resnično čeških strank združili, si podali roke in se zavzeli za to, da bi — če tudi vsakdo vodjen od svojega prepričanja, sledi svoji lastni smeri — tvorili v političnih in narodnih stvareh jednotno celoto? Ali je med posamičnimi strankami v političnem in narodnem pogledu res tako velikih diferenc, da bi bilo izključeno skupno postopanje vseh? Tega ne verujemo, ker izkušnja govori protitemu. Ako bi bili mi v stanu emancipirati se od izvestnih fiksnih nazorov iz minulosti, ako bi bil patrijotični ogenj močan dovolj, da bi premagal izvestne istokotake podedovane osebne predsodke, potem bi bili — o tem smo uverjeni — kmalu združeni. Ni prazna fraza to, ako ponavljamo besede, rabljene tolikokrat in mnogokrat tudi, ne bi koj mislili pri tem: došel je resen čas in treba je tudi iskati sredstev, da se izdatno postavimo nasproti tistim eventualnostim, ki morejo zadeti naš narod. S tucetom neznatnih in med seboj pobijajočih se stranic, pomeže sovraznik kmalu. Ne pa tako lahko z jednotno postopajočo falango vsega, sicer malega, ali od skupne vzvišene ideje nošenega naroda, kije odločen vse žrtvovati za neovirano nacionalno ekzistenco.“

Tako govore Čehi. Tako govori glasilo najmočnejše češke narodne stranke, glasilo, ki je vsikdar dosledno in z odprtim vezirjem sledilo svoji lastni smeri, glasilo, ki menda tudi ve, kaj so — načela!

Čehi pa so menda nekaj drugega, nego smo mi Slovenci. Drugačno jim je število, veliko viša stopinja njihove kulture, a gospodarski njihov razvoj je le ideal, kateremu se moremo mi Slovenci le bližati po možnosti. In če nam glasilo najmočnejše narodne stranke na Češkem vendar le govori, da je cepljenje na toliko strank luksuz, ki si ga narod če-

ški ne sme dovoljevati, in če kliče rojakom, da je koncentracija narodovih moči neizogibno potrebna, ako hočejo narodu zagotoviti ekzistenco: kolikonojnejše je zanas šibke in siromašne Slovence, da slušamo poziv v „Narodnih listih“!!! Slovenci razmišljajte!

Sijajen vzgled nam je dala ravnokar bratska Hrvatska, kako treba, ko gre za veliko narodno korist, kraj vseh razlik v nazorih, koncentrirati sile proti sovragu naroda. Hrvatsko-srbsko koalicijo so izvestne novine dan na dan proglašale kakor liberalno, da, celo brezversko. A kaj smo doživeli v ravnokar doživelim volilnem boju? Videli smo, kako je ta koalicija šla z ognjem v boj za kandidature cele vrste — svečnikov!! A na komersu, ki se je vršil v ponedeljek v proslavo zmage so sodelovali katoliški svečniki in takozvani liberalci. Govorili so svečniki za složno delo. A pristaš napredne stranke, ki je baje brezverska, demokrat dr. Smolaka, je napil narodni duhovščini. Priznal je odkrito, da je protivnik klerikalizma, toda priznal je lojalno, da se včasih tudi krivično napada duhovščino. Ali temu ni zameriti v ognju boja in izlasti vspricho dejstva, da morajo priznati tudi duhovniki, da je del duhovščine na Hrvatskem v službi sovražnikov naroda. Iz srca čestita boriteljem v črni halji. In kadar so med nami — je vskliknil govornik — „so še večega spoštovanja vredni. Dal Bog, da bi se, kakor pred kakim desetletjem, zopet našli na strani naroda, razlikujoči interese, sebe, vere in naroda in da bi kompaktni sodelovali z drugimi branitelji! Potem neha hude borbe in napadi, ki niso koristni ne jedni ni drugi strani. Prišli so veliki časi, ko treba pozabljati na vse ono, kar na vse zadnje ni aktualno.“

Tako je govoril hrvatski — liberalci in njegove besede so izzvale frenetičen aplavz. Skoro so iste besede bile to, s katerimi so „Narodni listy“ zaključili svoj apel. — Croatia docet! Slovenci, razmišljajte in ne pozabite, da naše razmere so še veliko prekernejše nego so one, naroda češkega in hrvatskega.

Dr. Krstić zblaznel? Imena tega nesrečnega moža, ki je bilo v tesni zvezi z mnogimi žalostnimi dogodki v naši Istri, nekaj časa ni bilo več čuti v javnosti. Prisiljen v to se je umaknil na Reko. Pred nekoliko dnevi pa se je raznesla vest, da je ta nesrečni človek veletragičnim načinom zaključil svoje življenje. Zaključil, pravimo, ker dotična vest se je glasila, da je Krstić zblaznel... Ker pa smo bili v dvomih, jeli ta vest tudi resnično, nismo je omenili. Sedaj pa jo potrjuje razni listi in jo beležimo tudi mi. Krstić si baje domislja, da je Krist. Huda usoda je zadel moža in čut humanosti nam veleza, da se vzdržujemo in da ne dajamo tu izrazu grenkim spominom, ki jih vzbujajo v nas ime Krstičevo. Prijatelji prijateljev in sotrudnikov dra. Krstića na njega ljutih borbah proti lastnemu rodu pa naj položijo v tem hipu roko na srce in naj si stavijo vprašanje: da-li niso hudo grešili ravno proti ideji svobode, ko so v imenu liberalizma jemali v zaščito — zaveznike Krstičeve?!!!

Pogodba med vlado in Lloydom. Z Danaja poročajo, da se v kratkem sklene nova pogodba med vlado in Lloydom. Pogodba bo še tekom tega meseca predložena državnim zbornici.

Poštnino za pisma namerava ministerstvo za trgovino res zvišati in sicer zviša za sedaj 10-stotinske znamke za 2 stotinki, tako, da se bo od navednega pisma mesto 10 plačevalo 12 stotink. To povišanje bo nosilo erariju na leto okolu 8 milijonov kron, ki jih porabijo za zboljšanje plač poštnim uslužbencem.

Umrljivost v Trstu. Od 29. aprila do 5. maja je umrlo 113 oseb, 67 moških in 46 ženskih nasproti 96 v istem tednu minolega leta. Umrljivost v tem tednu je znašala 29,9 pro mille.

Razpisano je do 21. t. m. mesto okrajnega sodnika v Kanalu.

Buffalo Bill-ov Wild West v Trstu. V nedeljo 13., v ponedeljek 14. in v sredo 16. t. m. bo torej Buffalo Bill-ov Wild West priredil tu v Trstu vsaki omenjeni dan po dve predstavi. Zagotavlja se nam, da bodo te predstave povsem enake onim, ki so tekom dveh mesecev spomlad minolega leta vzbujale tako ogromno zanimanje mej Parizani. Glede te natančnosti se polkovnik W. F. Cody sklicuje na vse one, ki so videli predstave v Parizu, ter jamči za njo tudi z avtoriteto svoje častne besede. Njemu je bilo vedno načelo: postopati povsodi enako, in sicer v prvej vrsti radi poštenja, a za tem radi tega, ker on ceni, da denar enih velja ravno toliko, kakor denar drugih in da morajo biti torej vsi enako zadovoljeni.

Glasovitost, ki si jo je Buffalo Bill-ov Wild West znal pridobiti in potem tudi ohraniti, njegovi neizcrpni denarni viri ter njegova izkušnost, kakor tudi zaupanje, ki je živa na vsem svetu, sploh vse jamči, da njegove predstave daleko prekašajo druge predstave te stroke, dočim se druge predstave te stroke, niti ne morejo primerjati njegovim.

Jako važno je pa tudi to, da njegove predstave neoporečno odgovarjajo resnici: vsi prizori življenja v divjih, neobljudenih krajih Amerike so točne reprodukcije dogodkov, ki

so se dogajali tekom pomirjenja ogromnega ozemlja na zapadu Združenih Držav. Te dogodke pa reprodukcirajo v Buffalo Bill-ovih predstavah oni isti ljudje, ki so se jih dejansko udeležili.

Vojaške točke teh predstav so pa poverljene četam konjeniških veteranov najglavnejših svetovnih armad.

Vsi ti ljudje so se vdeležili velikih modernih vojen.

Predstave se bodo vršile omenjene tri dni na zemljišču Wildi. Tam bo na razpolago nič manje, nego 12.000 pokritih prostorov.

V morje padel in rešen. Včeraj popoldne ob 9. uri so izlekli uslužbenci „Pension Americane“ (ex Ospizio Marino) iz morja nekega človeka, ki je po nesreči pal v morju s tankajšnje lesenega mostu. Ponesrečenec so prenesli v rečni hotel, kjer so ga uradniki rešili sicer gotove smrti. Po eni uri je ponesrečenec mogel izjaviti, da se imenuje Josip Cerkvenik, da je čevljar in da biva v ulici sv. Mihaela 7. Star je 45 let. Nimamo besede, da bi dovolj pograjali zdravnika Igee, dra. Tomičiča, ki je trebal celo uro, da je došel od sv. Marka do Pensiona (10 minut hoda) in ki se je toliko brigal za ponesrečenca, kakor da ne gre za človeško življenje. Ta slučaj nas dovaja do vprašanja, kako služi ta zdravnik delavce ladjedelnic, katerih delavcev je na tisoče in med katerim je vedno nesreč. Jeli to na čast Igei, magistru in našemu mestu?

Društvene vesti in zabave.

Telovadna akademija „Tržaškega Sokola“ (v soboto ob 8. uri zvečer v gledališčni dvorani „Narodnega doma“). Zanašajoč se na naklonjenost občinstva se „Sokol“ ni ustrašil ogromnih stroškov, ki ga jih stane prireditelj nastopa.

Sedaj je na nas, da ga krepimo na eni strani gmočno, a na drugi da mu se svoje udeležbo damo obenem dokaza o naših simpatijah. Obojno zamore uplivati blagodejno na razvoj tega, telo in duha krepilnega društva.

Pokažimo v soboto, da živi tudi med nami velika ideja nesmrtnega Tyrša! Pokažimo, da se zavedamo tudi mi velikanskega pomena onih ciljev, ki jih je veliki sin češkega naroda Tyrš poveril ravno Sokolstvu!

Prvo obče-varstveno društvo državnih uslužbencev. Dne 30. aprila t. l. predstavila se je predsedniku c. kr. pomorske vlade, g. vitezu pl. Ebnerju, deputacija prvega obče-varstvenega društva državnih uslužbencev, sestojča iz predsednika Spaleka, odbornika Segala in udov Marinkovića, Gosanija, Lizzula in Lippianija, da mu izroči prepis spomenice, odposlane na c. kr. ministerstvo trgovine, s katero se prosi poboljšanja materialnega in moralnega stanja pristaniških uslužbencev (pilotov).

G. vitez Ebner je vsprejel deputacijo najljubšeje, podavši obljubo, da posveti svojo skrb v podporo opravičenim zahtevam pristaniškega osolija, omenivši pri tem, da se nekatera poboljšanja že pripravljajo in upa, da bodo že v doglednem času dovršena stvar. Po izrečeni zahvali za ljubezniv vsprejem in obljubljeno podporo se je deputacija poslovila od g. predsednika.

Potem se je ista predstavila g. pristaniškemu kapetanu Grisogono (ker je viši nadzornik Milincovich odsoten), predloživši mu tudi en prepis spomenice, odposlane na ministerstvo za trgovino, s prošnjo za blagotno podporo.

Pevsko društvo „Zvonimir“ v Rocolu naznanja sl. občinstvu in bratskim pevskim društvom v mestu in okolici, da je veliki koncert, ki je bil določen za dan 3. junija, prenešen na nedeljo dne 10. junija, to radi prireditve bratskih pevskih društev „Adrije“ in „Slovsanske lire“.

Ker se sedaj nahaja v mestu in okolici nad 20 pevskih društev, je težko pogoditi nedeljo ali praznik, da bi moglo eno samo društvo prirediti kako narodno slavnost. Če pa je v isti dan več slavnosti blizu skupaj, imajo pa društva izgubo. Prosimo slavna bratska društva, da vzamejo to našo objavo na znanje in da se držimo gesla, ki pravi: Vsi za jednega in jeden za vse.

„Zavarovalnica za govejo živino“ v sv. Križu priredi v nedeljo, dne 13. t. m. javen ples na korist zavarovalnice. Ples se bo vršil na javnem trgu. Svirala bo domača godba. **Slavjanska čitalnica** naznanja p. n. gg. članom, da se vrši občni zbor drugo soboto, dne 19. t. m. v društvenih prostorih ob 8. in pol uri zvečer.

Akad.-teh. društvo „Triglav“ v Gradcu bo imelo svoj I. redni občni zbor dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih restavracije „Schimmel“ s sledčim vzporedom: 1. čitanje zapisnika. 2. Poročilo odborov. 3. Glavna poročila odbornikov. 4. Poročilo preglednikov in načelnikov klubov. 5. Volitev novega odbora. 6. Slučajnosti.

Gospodarstvo.

Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu je razposlala nastopno okrožnico:

Ker stavlja tržaško prebivalstvo slovenske narodnosti vse upanje do izboljšanja svojega gospodarskega položaja v prospeh in razvoj trgovskega in obrtnega stanu, je naš

„Trgovsko izobraževalno društvo“ že v januarju leta 1902. sklenilo, da ustanovi v Trstu „Trgovsko-obrtno zadrugo“, s katere čistim dobičkom naj bi se vzdrževala trgovska šola, ker je „Trgovsko izobraževalno društvo“ s članarino ne more vzdrževati. Iz raznih razlogov se ta nakana ni mogla izvršiti do letos; sedaj so prenehale te ovire in „Trgovsko-obrtna zadruga“ se je ustanovila in že posluje.

„Trgovsko-obrtna zadruga“ ima namen vspodbujati k varčnosti s tem, da daje članom priložnost, da v malih obrokih tekom let prihranijo dobro obrestovano glavnico, da vsprejema vloge sploh tudi od nečlenov in jih plodonosno nalaga; pospešuje zasebno gospodarstvo svojih členov s tem, da jim daje predjume (posojila) pod ugodnimi pogoji in s tem posebej posreduje med trgovci, obrtniki in njih odjemalci, ter omogočuje ustanovitve novih obrti in trgovin; slednjič ima namen vzdrževati s čistim dobičkom trgovsko, eventualno trgovsko-obrtno šolo.

„Trgovsko-obrtna zadruga“ naj nam daje stanovsko podporo in stanovsko naobrazbo! Vsled tega pa je dolžnost vsakega slovenskega trgovca in obrtnika, da pristopi k tej zadrugi, da podpira ta novi, domači zavod kar najizdatneje, da mu gre na roko, da se ga poslužuje in zanj deluje, ter pridobiva zanj stranke. Le ako bomo imeli močan zavod, bomo imeli čim prej tudi svojo trgovsko šolo v Trstu. Brez trgovske šole pa se slovensko trgovstvo in slovenska trgovina in obrt ne bo mogla povzdigniti do one višine, na kateri stojijo dandanes drugi narodi. Do one višine, ki daje trgovcem moč, da lahko konkurirajo v vsakem pogledu s svojimi tekmovalci drugorodci.

Opozarjamo pa, da „Trgovsko-obrtna zadruga“ ni samo za trgovce in obrtnike, ampak tudi za druge sloje.

„Trgovsko-obrtna zadruga v Trstu“ je denaren zavod za vse sloje! Nje čisti dobiček pa je v prvi vrsti namenjen za vzdrževanje trgovske šole v Trstu.

Svoje prostore ima tam, kjer je bila prej „Tržaška posojilnica in hranilnica“, t. j. v ulici S. Francesco d'Assisi št. 2, kjer ima svoj sedež. „Trgovsko izobraževalno društvo“, ki je vrglo seme trgovske izobrazbe na rodovitna tla tržaškega Slovanstva.

TRST, aprila 1906.

Josip Uličakar, ravnatelj „Trž. pos. in hran.“ in posestnik, predsednik.
Ivan Prelog, trg. in posestnik, I. podpredsednik.
Dr. Ivan Merhar, c. kr. profesor, II. podpredsednik.

Josip Ajdišek, likvidator „Tržaške pos. in hran.“, Gregor Babič, blagajnik „Tržaške pos. in hran.“, Leopold Zgur, trgovec, Karol Vekjet, zlatar, odborniki.

Nadzorniki: Vekoslav Plesničar, trgovec, predsednik; Slavoj Skrlj, obrtnik, podpr.; Ivan Novak, odv. konc.; Valentin Zwitter, trgov.; Josip Stantig, trgov. in posest.; Justin Arhar, c. kr. učitelj; Gregor Zidar, trgov. in posest.; Miroslav Martelanc, stavb. podjetnik in Anton Miklavc, trgov. in posestnik.

Soustanovniki: Čuljevič Ljubo, posest. in zasebnik; Godina Jakob, posest. in trgovec; Godina Ivan, posest.; Grizon Nazarij, krčmar; Gulic Fran, hišni posest.; Hočevar Pavel, obrtnik; Ivanišević Filip, posest. in trg.; Ivancič Anton, trg.; Kodrič Vekoslav, posest.; Kovačič Damjan, trg. sotruidnik; Lenček Urban, posest. in trg.; Merhar Jakob, trg.; Milonig Ivan, trg.; Mörtl Valentin, trg.; dr. Pertot Just, zdrav.; Pertot Josip Andrejev, posest. in trg.; Schwetz Ljudevit, obrtnik; Schmidt Hinko, pos. in trg.; Skrlj Hanibal, trg.; Tomažič Ivan, trg.; Vertovec Fran, posest. in trg.; Wiegeler Ivan, trgovski sotruidnik; Zwitter Josip, trg. sotruidnik; Zgur Fabijan, posest. in trgovec.

Opomba: Deleži so po K 20 in po 2 kroni, pristopnina K 2. — Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. — Uradne ure so od 9.—12. dop. in od 3.—5. pop.

Izvolite priložen pristop podpisati in poslati v naš urad z denarnim vred. ali pa naznanite, koliko deležev vzamete in koliko točete za sedaj vložiti.

Koledar in vreme. Danes: Mamerto, škof; Tihomil; Ljeka. — Jutri: Pankracij, mučenec; Stojmir; Ugljesa. — Temperatura večeraj: ob 2. uri popoldne + 22° Celsius. — Vreme večeraj: lepo.

Brzobjavne vesti.

Ministrski predsednik princ Hohenlohe v Budimpešti.

BUDIMPEŠTA 10. Ministrski predsednik princ Hohenlohe, ki je sinoči v spremstvu ministrskega tajnika dra. Wilckensa dospel semkaj, se je ob 11. uri predpoludne podal v palačo ogrskega ministrskega predsedništva in obiskal ministrskega predsednika dra. Wekerle.

Splošni štrajk v Italiji. GENOVA 10. Delavski zbornici v Genovi in San Pier d'Arena s'a izdali oklice,

v katerih odsvetujejo, da se radi dogodkov v Turinu proglasi splošni štrajk. Štrajk zidarjev traja dalje.

MILAN 10. Splošni štrajk je pričel. Tramvaj ne vozi. Listi niso izšli. Mesto kaže svoje navadno lice. Ob 10. uri predpoludne so imeli delavci shod, da se posvetujejo, koliko časa naj traja štrajk.

TURIN 10. Delavci so začeli zopet delati. Le tkalci svile še štrajkajo. Mesto ima svoje navadno lice.

MILAN 10. (2. ura popoldne). Štrajk traja dalje. Vse je mirno. Štrajkovski odbor je sklenil predložiti javnemu shodu, ki je sklican za danes opoldne, da štrajk poneha o polnoči.

Italijanska kraljeva dvojica. PALERMO 10. Kralj in kraljica sta danes predpoludne dospela semkaj, da prisostvujeta raznim svečanostim.

Dogodki na Ruskem.

PETROGRAD 10. (Petrogr. brz. agent.) Danes objavljeni imenik členov državnega sveta, imenovanih od carja, ki so dolžni udeleževati se vseh sej, obsega imena vseh členov, izvzemši starcev in bolnikov ter grofa Witteja. Častni predsednik ostane veliki knez Mihael Nikolajevič, kakor predsednik bo posloval grof Ssolski, kakor podpredsednik državni tajnik Frisch.

PETROGRAD 10. (Petrogr. brz. agent.) Ministrom notranjih stvari je imenovan Stupin, ministrom za finance Kokovcev, višim prokuratorjem sv. sinoda pa knez Šilinski-Sahmatov.

VARSAVA 10. Povodom otvoritve državne dume je danes tukaj oficijelen praznik. Ulice kažejo navadno lice. Socialisti so kakor protimanifestacijo razglasili štrajk, ki se je posrečil pa le deloma. V Lodzu je štrajk splošen.

Trgovina.

Borzna poročila dne 10. maja.

Tržaška borza.
Napoleoni K 19.12—19.16, angleške lire K — do —, London kratak termin K 240.55—240.75, Francija K 95.50—95.65, Italija K 95.50—95.65, italijanski bankovci K —, Nemčija K 117.25—117.4, nemški bankovci K —, avstrijska enotna renta K 95.05—99.95, ogrska krona renta K 95.50—96.8, italijanska renta K —, kreditne akcije K 681.—, 689.—, državne železnice K 680.—, 682.—, Lombardi K 129.—, 131.—, Lloydove akcije K 755.—, 765.—, Srečke Tisa K 331.75—335.75, Kredit K 496.—, do 483.—, Bodenkrebit 1890 K 302.—, 310.—, Bodenkrebit 1899 K 302.—, 310.—, Turške K 150.50 do 1.250 Srbske — do —.

Dunajska borza ob 2. pop.
Državni dolg v papirju —, večeraj 100.65, danes 100.75
—, srebro —, večeraj 100.75, danes 100.70
Avstrijska renta v zlatu —, večeraj 117.80, danes 117.80
—, v kronah —, večeraj 99.90, danes 99.90
Avstr. investicijska renta 3 1/2 %, večeraj 90.05, danes 90.95
Ogrska renta v zlatu 4 %, večeraj 114.35, danes 114.25
—, v kronah 4 %, večeraj 95.65, danes 95.65
—, 3 1/2 %, večeraj 86.30, danes 86.30
Akcije nacionalne banke —, večeraj 160.—, danes 165.—
Kreditne akcije —, večeraj 686.75, danes 687.50
London, 10 Lstr. —, večeraj 240.60, danes 240.55
100 državnih mark —, večeraj 117.25, danes 117.30
20 mark —, večeraj 23.47, danes 23.47
20 frankov —, večeraj 19.13, danes 19.12
100 ital. lir —, večeraj 95.55, danes 95.55
Cesarski cekini —, večeraj 11.32, danes 11.32

Parizka in londonska borza.
Pariz: (Sklep.) — Francoska renta 99.12, italijanska renta 105.60, španski exterior 95.85, akcije otomanske banke 659.—, Menjice na London 252.05.

Pariz: (Sklep.) Avstrijske državne železnice —, Lombardi 138.—, unificirana turška renta 94.40, avstrijska zlata renta 99.50, ogrska 4 % zlata renta 91.30, Landerbank —, turške srečke 112.50, parizka banka 15.89, italijanske meridionalne akcije 806.—, akcije Rio Tinto 16.29, Nepravilna. —, London: (Sklep.) Konsolidiran dolg 89.7/100, srebro 31.—, Lombardi 5.1/2 %, španska renta 95.—, italijanska renta 105.—, tržni diskont 3 1/2 %, menjice na Dunaj 24.36, Mirna.

Tržna poročila 10. maja.
Budimpešta. Pšenica za maj K 16.10 do K 16.14, rž za maj K — do —, oves za maj od 18.50 do 18.60, koruza za maj K 13.65 do K 13.70. Pšenica: ponudbe in povpraševanje sednje, tendenca ugodnejše. Prodaja: 20.000 met. stot., za 5 stotink nižje. — Druga žita nespremenjeno. — Vreme: lepo in toplo.

Hamburg. (Sklep pop.) Kava Santos good average za maj 36 3/4 %, do septembra 37 1/2 %, za december 38.—, za marec 38 3/4 %. Mirno. — Kava Rio navadna loco 48—40, navadna reelna 41—42, navadna dobra 43—44.

Hamburg. (Sklep.) — Sladkor za maj 16.30, za junij 16.45, za julij 16.60, za avgust 16.80, za september 16.95, za oktober 17.20. — Stalno. Vreme: oblačno.

Pariz. Rž za tekoči mesec 15.—, za junij 15.—, za julij-avgust 15.15, za sept.-dec. 15.50 (mirno). — Pšenica za tekoči mesec 23.70, za junij 23.70, za julij-avgust 23.20, za sept.-dec. 22.05 (stalno). — M.ka za tekoči mesec 30.45, za junij 30.55, za julij-avgust 30.65, september-dec. 29.30 (mirno). — Repično olje za tekoči mesec 57.75, za junij 58.25, za julij-avgust 59.25, za sept.-dec. 60.75 (stalno). — Spirit za tekoči mesec 42.25, za junij 42.50, za julij-avgust 42.25, za september-dec. 38.75 (trdno). — Sladkor surov 83 1/2 usd nov 21 1/2, —22.— (mirno). — bet za tekoči mesec 25.—, za junij 25.1, za julij-avgust 25.1/2, za oktober-januar 26 1/2, (mirno), rafiniran 56.50—57.—, — vreme: oblačno.

Tujci v hotelu „BALKAN“.

Na novo so došli dne 10. maja: Sigfid Herzog s soprogo, DUNAJ; Fritz Gabriel Liger, zasebnik, MARIBOR; Josip Stadler, višji vrtar, HOLLENSTEIN; Ivan Kostreušić, uradnik, CEKVENICA; Ivana Pitner, zasebnica, GRADEC; Vincenc, Frinkl, fin. respic, CERNICA; Ivan Stengel, zasebnik, MONAKOVO; Leop. Goldberger, viši uradnik, DUNAJ; Anton Rubčić, uradnik, SPLJET; Ivan Winkler s soprogo, uradnik, TRST; Samuel Grube, trg., FRIDEK; Josip Klinte, zas., DUNAJ.

Osební kredit za uradnike

častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorcij društva uradnikov dajajo pod ugodnimi pogoji tudi proti dolgotrajnim povračilom posojila na osebni kredit. Agentje so izključeni. Naslove konsorcijev daje brezplačno Centralno vodstvo društva uradnikov, Dunaj Wipplingerstrasse 25.

MALI OGLASI.

Mali oglasi računajo se po 3 stot. besedo; mastnotiskane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina 40 stotink. Plača se takoj.

Kuharica ki je služila 27 let pri pokojnem kanoniku Karabaiću, želi stopiti v službo v kaki manji družini. Naslov pri „Edinosti“.

Nekoliko krojaških izveženih pomočnikov sprejme takoj Pavel Zorko na Opčinah.

Malo stanovanje v bližini Glavne Pošte isčem. Ponužbe na „Inseratni urad Edinosti“ (750) Versalović.

Pianist star, jako zmogljiv, se ponuja društvom in zasebnikom za koncerte ter poučuje v igranju na glasovir proti zmernim cenam. Za naslov je prašati pri „Inseratnem uradu Edinosti“ (700)

Vinogradniki Obveze iz čiste gume prve vrste, neprekosljive pri cepenju trt so na prodaj v zalogi koles (bicikljev) Riccardo Sanzin, ulica Cassa di Risparmio 6 (541)

Družina sestojeca iz moža, žene in otroka, isče za poletje meblirano sobo v Miljah ali pri sv. Roku, in si er s kuhinjo ali prosto uporabo kuhinje, ako možno z malim vrtom, bodisi tudi pri kmečki družini. Ustmene ponudbe ali pismene pod „Kopeli“ „Inseratni urad Edinosti“.

Za neko podjetje isče se Upraviteja, oziroma Upraviteljico za pisarniške in blagajniške posle. Zahteva se, po možnosti, kavcijo, oziroma ugodne informacije; poznanje slovenskega, italijanskega in nemškega jezika. Pismene ponudbe pod „Vindobona 116“ — Trst. Glavna pošta (Poste restante) 630

Dvorec krasen, na najlepšem in najzdravjem griču pri Trstu, proti jugu, obkrožen lepim vrtcem, je na prodaj. Za informacije je vprašati v „Inseratnem uradu Edinosti“.

Parcele obširnega zemljišča, nahajajočega se na enem najzdravjših gričev pri Trstu, so na prodaj. Zemljišče je pripadno za zidanje dvorcev in hiš. Informacije daja „Inseratni urad Edinosti“.

Gostilna „Alla Costanza“ Via Nuova st. 18). Toči se vsakovrstna vina, posebno pa kraški teran. Priporoča se sl. občinstvu Henrik Kosič

Gospodična z več etno pisarsko prakso, veščina slovenskega in nemškega jezika isče službe. — Naslov pove „Inseratni urad Edinosti“.

Deček 13—14 let z dobre družine, če mogoče, da govori tudi italijansko, sprejme se v trgovino jestvin. — Vekoslav Plesničar, ulica Giulia 29. 542

Mirodilnica Alojzija Mermol nasted. Leban — Trst — ul. Barrera vecchia št. 18) Prodaja barv, diog, žvepla, modre galice, nenadikaljiv prah proti mrčesu. 502

Služkinjo se isče. — Naslov pove „Edinosti“.

Učenec za mehanično stroko se takoj sprejme s hrano in stanovanjem, ulica Duomo št. 3, Gorica. 539

V najem se odda 3 sobe in kuhinja. Mesečnih 24 kron. Naslov pove „Edinosti“ (466)

Sprejemajo se vsakovrstna dela in po posebnih načrtih.
— Ilustrovan cenik brezplačno in franco —
Tovarna pohištva
— RAFAEL ITALIA —
Velikansko skladišče in razstava
pohištva in tapetarij
TRST
ulica Malcanton št. 1
po zelo nizkih cenah.

M. SALARINI
v ulici Ponte della Fabbra št. 2.
(Vogal ul. Torrence.)
Pomlad! Poletje!
Zaloga oblek in površnikov
za gospode, dečke in otroke, velik izbor platnene obleke in kostumov, raznovrstne jope ter rumena in modra obleka za delavce.
Nov dohod blaga za obleke po meri, koje se izvrše točno in hitro po zelo nizkih cenah.
Na deželo vzorci brezplačno in franco.
PODRUŽNICA:
„ALLA CITTA DI LONDRA“
ul. Poste nuove št. 5. (vogal ul. Torre bianca)

Società di Navigazione a Vapore „ISTRIA-TRIESTE“
Podpisano si šteje v čast naznaniti sl. P. N. občinstvu, da v ponedeljek dne 7. t. m. otvori poletno brzovozno progo
PULA-TRST (tja in nazaj)
s postajami v Rovinju in Poreču.
ODHOD iz PULE vsaki delavnik, izvezeni v petek, ob 5. uri zjutraj. PRIHOD v TRST ob 10. uri predpoludne. — ODHOD iz TRSTA vsaki delavnik, izvezeni v petek, ob 3. in pol uri popol. PRIHOD v PULO ob 8. in pol uri zvečer.
Trst, 5. maja 1906
Ravnateljstvo.

G. Urabetz
— urar —
TRST, ulica Giacinto Gallina 2
Popravi z jamstvom
vsakoršno uro proti
najzmernej ceni.

Hrvatska Vjeresijska Banka
— u Dubrovniku —
traži
Dirigenta
za svoju podružnico u Spljetu
Ponude izravno u Dubrovnik.

Osební kredit!

S porokom in brez poroka častnikom, svečenikom, dvornim, državnim in privatnim uradnikom, učiteljem, trgovcem, obrtnikom, trgovskim uslužbencem, gospem, ki imajo pravico do pokojnine in zasebnikom vsake vrste na 1/4 — 25 let proti mesečnim 1/4 1/2 in celoletnim odplačilom, kjer se ob enem odplačuje glavčina in obrestni.

Posebnost: Osební kredit v smislu parizko-dunajske enote (kapitalizacija plače).

4% ! 4% ! 4% ! 4% !

Realni kredit!
od 300 kron naprej na L. II. in III. zastavo za posestnike polja, obresti, hiš na deželi, dvorcev, tovarn, kopališč, mlinov, mineralnih in drugih studencev, kamenolomov in vsake vrste zemljišč od 1/4 dela cenilne vrednosti.

Stavbeni kredit!

Na gradnje vsake vrste v 2—3 obrokih, kakor napreduje gradnja.

Konverzije bančnih in privatnih dolgov. Menice in reeskompti in menjava akceptov za trgovce!

Mi izdelujemo in financiramo načrte novoustanovljenih podjetij. Prevzemamo tehniška in geološka presojevanja po zapričenih strokovnjakih. Bavimo se s premenitvami obstoječih podjetij v delniške družbe.

Zelo rečno! Hitro! Diskretno po prvo-razrednih tuzemskih in francozko-angleških zavodih.

Reference prve vrste!
Zahtevajte prospekt! — Priloži naj se znamka za odgovor!

MELLER L. EGYED
Budimpešta
V. Kohány-Utca 19/B

Električno vpoljavo
izvršuje
Franjo S. Dalsasso
TRST
ulica S. Spiridione št. 6.

Tovarna pohištva
Aleksander Levi Minzi
ulica Tesa št. 52 A (lastna hiša).
ZALOGA:
PIAZZA ROSARIO (šolsko poslopje).
Cene, da se ni bati nobene konkurence.
Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.
— Ilustrovan cenik brezplačno in franco —

HOTEL BALKAN 70 sob, elektr. razsvetljava, lift, kopelji
Cene zmerne. Počakaj & Xoglj **HOTEL BALKAN**

TRST — Samo za 3 dni — TRST

Počeniš z nedeljo 13. in potem 14. in 15. maja
bo na**Zemljišču Wildi**

(v ROCOLU blizu domobranske vojašnice)

Prva predstava ob 2¹/₂ uri pop. — Druga predstava ob 8¹/₂ uri zvečer.

Vrata se odprejo ob 1. in pol uri pop. in ob 7. in pol uri zvečer.

Popoludanska in večerna predstava sta jednaki

**Buffalo
Wild****Bill's
West**

Zbor najdrznejših jahačev na svetu.

A Congres of Rough Riders of the World

pod osebnim vodstvom iz zastopstvom

Polkovnika W. F. Cody „Buffalo Bill“

ki je sedaj nepreklicno na svojem zadnjem potovanju — Zadnje potovanje.

Isli se nikdar več ne vrnejo. — Ne zamudite te zadnje prilike, da jih vidite.

Štirje posebni vlki — 500 konj — 800 oseb

100 Rudečkožcev (Indijancev)

Četa „Samurajev“ Japoncev v svojih vojaških vajah starih in modernih

Buffalo Bill — mojster strelcev na konju

v svojih čudovitih strelnih vajah in brzem diru, ki jih izvaja na konju.

Prizori iz življenja
na meji. — Napad
na poštni voz. —
Vojni plesi Indijan-
cev. — Napad na
celo povorko
izseljen cev.Kako zajezdi „Bu-
ching Bronchos“
divje konje. — Gan-
ljivi zgodovinski
prizor „Little Big
Horn“, ali zadnja
obramba Custerja.

Krasna večerna razsvetljava s posebnim električnim sistemom.

Vstopnice k Buffalo Bill. Sedeži K 2 — Sedeži s številkami K 4 — Re-
zervirana mesta K 5 — Lože K 8 (za osebo).
Otroci izpod 10 let plačajo polovico. — Dobiti je: Rezervirane sedeže od K 5 in 8,
počeniš od 9. ure dne 12., 14., 15. maja v knjigarni F. H. Schimpff (Borzni trg).

V Vidmu 11., v Ljubljani 16., v Zagrebu 17. in 18. maja.

Ustanovljena leta 1867.

Odlikovana

livarna V. Vincenc Osvaldella

ul. Media 28 TRST Telefon 374

Mehanična delalnica.

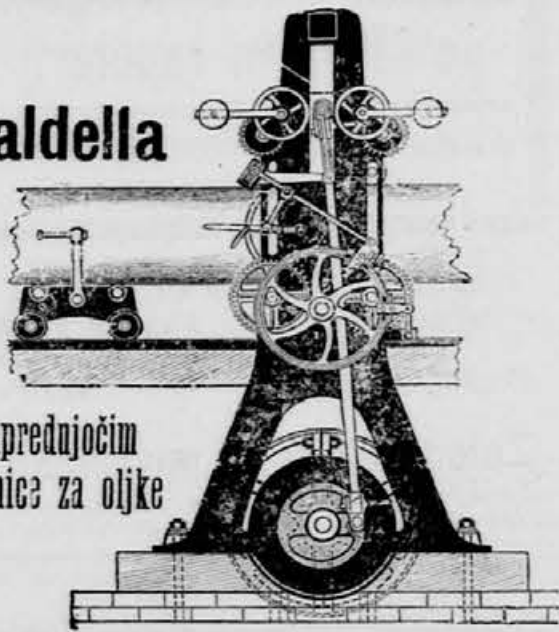
Stroji za obdelovanje lesa. Kmetijski stroji.

Stiskalnice za grozdje,

najnovejšega sestava na množični obrat in naprednojočim
pritiskom. — Obiralnice za oljke. — Stiskalnice za oljke

z obratom na vijak in vodnim pritiskom.

Vodne stiskalnice. Proračuni na zahtevo.

TOVARNA POHIŠTVA IGNAC KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5.

KATALOGI BREZPLAČNO.

Vosek Exelsiorza svetliti parkete
Kremo Exelsior za čevije

ste ju že poskušali?

Neprekosljivo!

Dobiti je povsod.

Tovarna voska za svetliti

Escher & Dal Seno

TRST — ulica Giulia 76 — TRST

EVGEN BUCHETTI

TRST — ulica delle Acque 2

Prodajalnica jestvin, kolonialnega blaga,
delikates, svežega in suhega sadja.Novi furlanski salami — Videmski kotekini — Graški
gnjat. — Oveji sir pijemoneški — Oveji sir star
iz Karnije — Parmezan I. in II. vrste — Oljke
zelene — Konserve iz pomodoro ital., najbolj vrste.
Na debelo in drobno. Cene brez konkurence.**Najfinejše**
namizno in jedilno olje

se vdobi pri

narodni zalogi olja

Trg Barriera št. 3. Ivan Millonig, lastnik

Barvarnica
pralnica in čistilnica na suho

(s parnim strojem)

za obleko brez razdiranja, blago, pohištvo
preginjala itd., kakor tudi dežnike

TRST — ulica Farneto št. 11 — TRST

Albin BoeganO priliki plesov se izvrši najhitreje.
Preginjala se lika po 20 nvč. komad.

Velika zaloga

oglja za peč

Trst, ulica Carpison št. 10

Daniel Pillin

Telefon 1306/241

Telefon 1306/241

„Avstrijsko parobrodno društvo“ - Trst.

(Avstro-amerikanska proga.) - Fratelli COSULICH.

Nova redna, hitra in direktna služba za blago in potnike

meji Trstom in Novim Jorkom.

Hitri in elegantni novi brzoparobrod

ERNY

odpluje dne 22. maja t. l. v Novi York.

Cene jako nizke.

Potrežba in hrana (vsak dan svež kruh in meso) dobro vino, zdravniške službe. Parniki so
električno razsvetljeni in ventilirani. Potniki III. razreda imajo popolno svobodo na krovu.

Za pojasnila se je obrniti na društvo v Trstu, ulica Molin piccolo št. 2

Dr. KOLB

bivši asistent poliklinike na Dunaju, naslednik

Dr. A. Mittak, ulica della Zonta št. 7, I. — TRST

Plombovanje zob po najboljših znanstvenih sistemih.

Umetno zobovje z ali brez plate izvršuje z največjo dovrše-
nostjo g. **Hans Schmidt**, bivši sodrug Dr. A. Mittaka
odlikovan z „Grand Prix“ in zlatimi kolajnami na rastvah
v Rimu, Berlinu in Saint-Luis.**C. VECCHIET**

ZLATAR

TRST - Corso št. 47 - TRST

Bogati izbor zlatanine, srebrnine, dragocenosti in žepnih ur.

Kupuje in zmenjuje staro zlato in srebro z novimi predmeti.

Sprejema naročbe in popravlja vsakovrstno zlatenino,
srebrnino in žepne ure.

Gene zmerne.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31,365.386 80 K, izplačane odškodnine: 82,737.159/57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakozni slovensko-narodno upravo.

Vsa pojasnila daje:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Uničevalci komarjevDa bode te spali mirno in
brez nadlege, da si ohranite
Vaše obleke in Vaše kože
pred molji ter da uničite škod-
ljive učinke nezdravega zraka
po sobah in stanovanjih, rabite**ZIRILLI-jeve****kadeče se stožce**Na prodaj v vseh mirodilnicah
in lekarnah.Najboljša reklama za trgovce
obrtnike, rokodelce in zasebnike sploh
so „MALI OGLASI“ v „Edinosti“

Avtorizirana mehanična delalnica

za
inštalacije plina, vodovodov in to-
varna aparatov za acetilenski plin
zaprizeženega izvedenca**JOSIPA JESCH**

TRST, ulica dei Gelsi št. 7

Koncesionirana od c. kr. namestništva v Trstu

Izvršila je že preko 200 inštalacij

OGLAS.
V bogatej zalogi pohištva
Em. Ehrenfreund
(prej Jesi)
ulica Nuova 24 (prilikoje)daja novo in rabljeno pohištvo po
konkurenčnih cenah v najem.